

ΑΝΤΟΝ ΜΠΡΟΥΚΝΕΡ

Τοῦ κ. Α. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΥ

Ο ΑΝΤΟΝ ΜΠΡΟΥΚΝΕΡ, ένας από τους πέντε μεγάλους μουσικούς του περασμένου αιώνα είναι σχεδόν άγνωστος στον τόπο μας. Έκτός από μία, δύο εκτελέσεις από Δίσκους στο Ραδιοφωνικό μας Σταθμό ἕως δύο ἔργων του καθώς και από την εκτέλεση της ἄης του συμφωνίας, της «Ρομαντικής» από τή Συμφωνική μας Ὀρχήστρα ἄλλοτε από τό Μητροπολεο και ἄλλοτε από τή διεθνή του κ. Θ. Βαργιάννην. Ἄλλα ἔργα του διδασκαλίου δέν ἔχουν ἀκουσθῆ κατά από τόν Ἑλληνικό οὐρανό.

Ο Ἄντον Μπρούκνερ μέ τό μάζρος και τό ραφιδικό χαρακτήρα τῶν ἔργων του, δέν εἶναι ένας συνθέτης πού μπορεί νά κερδίσει ἀμέσως ἕνα κοινόν και πρό πάντων ἕνα μεσομβρινό κοινόν πού ἔχει ἐμφυτό τό αἰσθημα τῆς συμμετρίας και τῆς μορφῆς, πού ὅπως τήν ἐνοούμε ἐμεῖς ἀναμφισβήτητα λείπει ἀπό τῆς Δημοθυγρίας του· παρ' ὅλο αὐτό ὅμως ἀξίζει τόν κόπο νά προσπαθήσει κανεῖς παραβλέποντας τίς ἐξωτερικές αὐτές ἀτέλειες νά διεισθίσει στό βάθος τῶν ἰδεῶν του και νά αἰσθανθῆ τόν πλοῦτο και τήν εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων του. Γιατί ὁ Μπρούκνερ εἶναι μεγαλόπνοος και τά ἔργα του ἔχουν τήν σφραγίδα τῆς μεγαλοφυΐας.

Ο ψυχικός κόσμος του ἔχει δύο μεγάλες πηγές: Τή Φύση και τή Θρησκεία τῆ φύση και τή θρησκεία τῆς πατρίδος του, πού δύο μουσικές ἐκδηλώσεις τῆς ὀλοῦχης χορῆς λαΐνερ σέ στροφές του και τό ἐκκλησιαστικό Κοράλ τόσο συχνά ἐμφανίζονται στό ἔργα του. Γιατί κι ὁ Μπρούκνερ ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι δημιουργοί εἶναι βαθειά ριζωμένοι στή γῆ πού ἀντίκρουσε γιά πρώτη φορά τό φῶς και ἀπό κεί ἀντλεῖ τή δύναμή του.

Ἡ φυσιολατρεία του ὅμως ἐκκλινόμενα ἀπό τήν ἀγάπη τῆς πατρίδος του φθάνει σέ Πατρία του Σόμπαπτος και ἡ Θρησκευτικότης του ἡ δεμένη στό Καθολικό Δόγμα, μεταρριθώνει σέ μία ἐκστατική Πίστη ἀπάνω ἀπό τόπο και χρόνο. Αὐτή ἡ Πίστη πού δίνει τή δύναμη νά συγχωνεῖει στό ἔργα του τά πέντε ἑτερογενῆ στοιχεῖα, τή πολυφωνική τέχνη του Μπάξ, τά τραγοῦδια τῆς πατρίδας του, τή χρωματική ἁρμονική του Βάγνερ και νά δημιουργή ἕνα ἀσύγκρητο σύνολο. Ἡ μεγάλη συμφωνική του εὐφράδεια, πηγάζει ἀπό μία ἐσωτερική ἀνάγκη και ποτέ δέν ἐξοπέρι σέ μία ἐπιφανειακή ρητορία. Αὐτή ἡ ἐσωτερική εὐλογία κορυφώνεται στό θαυμαστά Ἀντάτζιο τῶν συμφωνιών του πού παραδέχτηκαν ὡς ὄρατα και αὐτοῖ ἀκόμα οἱ ἀρνηταί του.

Ἡ ἰδιοσυγκρασία του εἶναι συγγενής μέ τήν ἰδιοσυγκρασία του συμπατριώτη του Σουπτερ και τά ἔργα τους ἔχουν πολλὰ κοινά χαρακτηριστικά: τό Ἀδύστηκό χρώμα, τήν ἀφροντία γιά τή φόρμα και τή «Mienfischen-Sängen» και τό «Οὐράνια μήκη» ὅπως τά ἀπεκάλεσε ὁ Σοβιάν μιλώντας γιά τά ἔργα του Σουπτερ. Τό προσωπικό ὅμως χαρακτηριστικό και τό μεγαλύτερο χάρισμα τῆς δημιουργίας του Μπρούκνερ. Εἶναι τό θρησκευτικό αἰσθημα, τό ἄνυθ θρησκευτικό αἰσθημα του ἀπλοϊκό ἢ και του μεγάλου ἀνθρώπου πού

πιστεύει χωρίς νά ἀμφιβάλῃ. Αὐτό εἶναι ἡ κινητήριος Δύναμις, ἡ Ἄρχη και τό Τέλος σ' ὅλο του τό ἔργο και σ' αὐτό δέν τόν ἔβασαν κανεῖς ἀπό τοῖς μεγάλους μουσικούς του 19ου αἰῶνος οὔτε πρῖν οὔτε ἔπειτα ἀπ' αὐτόν.

Οἱ συμφωνίες του, μέ τήν ἐπιβλητική τους ἐνορχήστρωση πού ἀκούγεται σάν ἕνα ὑπερόριστο ἐκκλησιαστικό ὄργανο και τήν πλοῦσια θεματική τους ὄψη, καθώς και οἱ λειτουργίες του μέ τή λάμπρη ἐπεξεργασία τῶν φωνῶν ἔχουν τή γοητεία και τή λάμπη τῶν μεγάλων Ἑκκλησιῶν του Μπαρόκ ὅλα και ὅλη τή μουσικοπάθεια και θρησκευτικότητα τῶν Βασιλικῶν τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων.

Ο Μπρούκνερ γεννήθηκε στό Ἄνοφερνεν, ἕνα χωριό τῆς Ἄνω Αὐστρίας στίς 4 Σεπτεμβρίου του 1824.

Ο πατέρας του, καθώς και ὁ παππούς, ἦταν δάσκαλος και γιά τό ἴδιο ἐπάγγελμα τόν προὐρίζε κι αὐτόν.

Δώδεκα χρόνων, μετά τό θάνατο του πατέρα του, ἐμπήκε στό κολλῆ, περίονμο Μοναστηρίου του Ἁγίου Φλόριαν ὡς «Ζαῖνγκερκαμπε» ἤδηλαθε μαθητευόμενος πού ἐφέλαε καί στό χορὸ τῆς Ἑκκλησίας. Τέσσαρα χρόνια ἐμεινε ἐδῶ μαθαίνοντας ἐκτός ἀπό τά ὅλα του μαθήματα και τά πρώτα στοιχεία τῆς μουσικῆς.

Σέ ἡλικία 17 χρόνων γίνεται γραμματοδιδάσκαλος στό Βίνετχα. Τό 1845 διορίζεται δάσκαλος τῶν Ἁγίου Φλόριαν ὅπου ἔζησε δέκα χρόνια ἀφοῦ ἀπό τό 1851 ἐπῆψε

και τή θέση του ἀναπληρωματικό ὀργανίστα στήν Ἑκκλησία του Μοναστηρίου. Τό 1856 διορίζεται ὀργανίστας στό Λίντς ἔπειτα ἀπὸ τήν ἐπιτυχία. Ἐδῶ σπουδάζει μορφολογία και ἐνορχήστρωση μέ τό μάστορο Ὀττο Κίτολερ και, ὅταν του τό ἐπιτρέπει ὁ καιρός του, κάνει ταξίδια στή Βιέννη γιά νά παίρνῃ μαθήματα καταρροῦνται μέ τόν περίφημο θεωρητικό Σίμον Ζέχτερ πού και τόν διαδέχεται, ἀργότερα σάν ὀργανίστας τῆς αὐλῆς και καθηγητής στό Ὀβείο τῆς Βιέννης. Ἀπό τό 1875 ἀναλαμβάνει ὡς Λέκτορ και παραδόσεις στό Πανεπιστήμιο τῆς Βιέννης.

Ἀπό ἐδῶ ἔκαμε πολλές καλλιτεχνικές περιοδίες στή Γερμανία, Γαλλία και Ἄγγλια θαυματοῦμενος παντοῦ ἰδίως γιά τοῖς δραστικοῖς αὐτοσχεδιασμοῦς του στό Ἑκκλησιαστικό ὄργανο.

Ἀπέθανε στή Βιέννη στίς 11 Ὀκτωβρίου 1896 σέ ἡλικία 72 ἐτῶν ἀπό ὕδρωσκία, ἀπό τήν ἴδια ἀρρώστια πού ἔφερε στόν τάφο και τόν Μπετόβεν.

Τά κύρια ἔργα του Μπρούκνερ εἶναι 9 συμφωνίες ἀπό τίς ὁποῖες ἡ τελευταία ἔχει μείνει ἀτέλειστη, τρεῖς λειτουργίες, ἕνα Ρέκβιεμ, ἕνα Τε Ντέουμ, τόν 150ῶν ψαλμὸ και ἕνα Κοῦντέττο.

Ο Μπρούκνερ ὡς ἄνθρωπος ἦταν ξένος πρὸς τόν

Ἄντον Μπρούκνερ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ

Εάν ο άνθρωπος είναι αθάνατος, τότε ο χρόνος είναι άπειρος. Αν ο χρόνος είναι άπειρος, τότε ο άνθρωπος είναι αθάνατος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

Εάν ο άνθρωπος είναι αθάνατος, τότε ο χρόνος είναι άπειρος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο άνθρωπος είναι αθάνατος. Ο χρόνος είναι άπειρος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

Ο άνθρωπος είναι αθάνατος. Ο χρόνος είναι άπειρος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

Ο άνθρωπος είναι αθάνατος. Ο χρόνος είναι άπειρος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

Ο άνθρωπος είναι αθάνατος. Ο χρόνος είναι άπειρος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

Ο άνθρωπος είναι αθάνατος. Ο χρόνος είναι άπειρος. Άρα, ο άνθρωπος είναι αθάνατος.

κόσμο αγαθός, πρῶτος, ἀπλοϊκός. Ἡ ἀφέλειά του ἔχει μείνει παροιμιώδης. Σὲ μιὰ ἀκρόασή του παρακάλεσε κάποτε τὸν Αὐτοκράτορα νὰ ἀπαγορευθῆ ἰσοκρίτικα Χάρολι, ποὺ τοῦχε ψῆφει τὰ ψῆφια στὰ χεῖλια, νὰ τὸν βρίζη στὶς κριτικὲς του. Τὴν τελευταία του συμφωνία τὴν ἔχη ἀφιερῶσει ἐστὶν ἀγαπητῷ Θεῷ. Πι συγκινητικώτερο δείγμα τῆς ἀπλοϊκῆς ψυχῆς μποροῦσε νὰ μᾶς ἀφήσῃ τῆς ἀπλοϊκῆς μὲς μὲγάλῃς ψυχῆς του ποὺ τοῦ ἔδινε ὅλη τὴ δύναμη γιὰ τὰ θαυμαστά ἔργα του!

Τὸ Αἶσθημα ἀπάνω ἀπὸ τὴ Σκέψη! Ἡ ψυχὴ ἀπάνω ἀπὸ τὸ νοῦ! Σ' αὐτὸ συνοψίζεται ὅλο τὸ μεγαλεῖο τῆς Δημιουργίας τοῦ Μπροκνερ.

Ὅταν στὴ δόση τοῦ βίου του ἀνακηρύχθηκε ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης ὁ μέγας Νομομαθὴς καὶ τότε Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἐκασερ εἶπε στὴ προσφώνησή του: «Ἐγὼ ὁ Rector Magnificus τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης σκόβω μὲ εὐλάβεια μπροστὰ στὸν ἄλλοτε ὑποδιδάσκαλο τοῦ Βίντχας».

Α. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ